

Menetlustähtajad - Rumeenia

SISUKORD

- 1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?
- 2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.
- 3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviilajade menetlemise tähtaegade suhtes?
- 4 Kui toimingu või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingu või formaalsuse sooritamise alguseks?
- 5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtutäituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?
- 6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?
- 7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?
- 8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?
- 9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?
- 10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?
- 11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?
- 12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähtajad?
- 13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmumise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmumiseks kindla kuupäeva?
- 14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?
- 15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?
- 16 Milliseid õiguskaitsvahendeid võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

1 Milliseid tähtaegu kohaldatakse tsiviilmenetluses?

Menetluse seisukohast on menetlustähtaeg üldmääratlusena ajavahemik, mille jooksul tuleb teatud menetlustoimingud teha või on need, vastupidi, keelatud. Seda reguleerivad tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 134/2010 (mida on seejärel muudetud ja täiendatud; jõustus 15. veebruaril 2013) artiklid 180–186.

Kõik tsiviilkohtumenetluses kohaldatavad eri liiki tähtajad liigitatakse nende kindlaksmääramise alusel õiguslikeks, kohtulikeks või kokkuleppelisteks tähtaegadeks (olenemata nende olemusest). Õiguslikud tähtajad on need, mis on seaduses sõnaselgelt sätestatud, ja need on põhimõtteliselt kindlaks määratud, nii et kohtunikul või pooltel ei ole võimalik neid lühendada ega pikendada (näiteks viiepäevane tähtaeg kohtudokumendi kättetoimetamiseks). Erandina võimaldab seadus teatud õiguslike tähtaegade pikendamist või lühendamist. Kohtulikud tähtajad on need, mille kohus juhtumite lahendamise käigus kehtestab poolte kohaleilmumiseks, tunnistajate ärakuulamiseks, muude tõendite, st dokumentide, ekspertiisaruannete jne käsitlemiseks. Kokkuleppelisi tähtaegu on pooltel võimalik kindlaks määrata vaidluste arutamise käigus ja need ei nõua kohtuasutuse heakskiitu.

Menetlustähtajad on sõltuvalt liigist üldised (notoorsed ehk üldtuntud) ja keelavad (edasilükkavad); esimesed on need, mille jooksul tuleb teatud menetlustoiming teha (näiteks tähtajad, mille jooksul tuleb edasi kaevata – edasikaebus, teine edasikaebus jne), ja teised on need, mille jooksul seadus keelab menetlustoimingud.

Teine tähtaegade liigitamise kriteerium on seotud karistusega, mida on võimalik kohaldada nendest mittekinnipidamise korral, kusjuures tähtajad on absoluutsed ja suhtelised. Absoluutsete tähtaegade mittejärgimine mõjutab põhiliselt menetlustoimingute kehtivust, samas kui suhtelistest tähtaegadest mittekinnipidamine – isegi kui see ei too tingimata kaasa menetlustoimingute kehtetuks tunnistamist – võib käivitada distsiplinaar- või rahaliste karistuste kohaldamise süüdi olevatele pooltele (otsuse tegemise tähtaeg, ettevalmistustähtaeg jne).

Lisaks saab tähtaegu liigitada vastavalt nende kestusele tundides, päevades, nädalates, kuudes ja aastates ning see liigitus on ette nähtud ka tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 181. Lisaks on teatud juhtumid, mille puhul seaduses ei ole konkreetselt ette nähtud teatud liiki tähtaega (tund, päev jne), kuid on ette nähtud ajahetk menetlustoimingu lõpetamiseks (näiteks vastuväide täitmise suhtes, mille võib esitada kuni viimase täitetoimingu) või on kehtestatud sätted, mis ütlevad, et toiming tuleks teha „viivitamata“ või „võimalikult kiiresti“ või „kiiremas korras“.

2 Puhkepäevade loetelu vastavalt 3. juuni 1971. aasta määrusele (EMÜ, Euratom) nr 1182/71.

Rumeenia õiguse kohaselt on puhkepäevad kõik laupäevad ja pühapäevad, lisaks riigipühad (rahvuspäev – 1. detsember, tööpüha – 1. mai), samuti tähtsad usupühad (jüulud – 25. ja 26. detsember, ülestõusmispühad – kaks päeva, ja nelipüha – üks päev sõltuvalt kalendrikuupäevadest, Maarja taevassevõtmise püha – 15. august, andresepäev – 30. november), uusaasta – 1. ja 2. jaanuar.

3 Millised üldsätted kehtivad eri tsiviilasjade menetlemise tähtaegade suhtes?

Tähtaegadele kohaldatavad eeskirjad on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklites 180–186.

4 Kui toimingu või formaalsuse peab sooritama ettenähtud ajavahemiku jooksul, siis mida peetakse toimingu või formaalsuse sooritamise alguseks?

Igal tähtajal on algusaeg ja lõppaeg ning kestus jääb nende vahele.

Algusaja kohta on tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 184 lõikes 1 sätestatud, et tähtajad algavad menetlusdokumentide kättetoimetamise kuupäevast, kui seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

On siiski ka juhtumeid, kui tähtaja algusaega käivitava menetlusdokumendi kättetoimetamise võib asendada samaväärsete menetlustoimingutega (ekvipollentsi ehk samaväärsuse juhtumid). Seega asendatakse tähtaja kulgemist käivitava menetlusdokumendi kättetoimetamine mõnel juhul teiste menetlustega, mis on tähtaja alguspunktiks (näiteks taotlus menetlusdokumentide vastaspoolele kättetoimetamiseks, edasikaebuse esitamine või täitedokumendi kättetoimetamine).

Erandina üldreeglit on ka juhtumeid, kui tähtaeg algab muust kui kättetoimetamise hetkest, nimelt otsusest (millega määratakse kindlaks õigust lõpetav tähtaeg, täiendades sellega kohtuotsust); tõendite tunnustamisest (nõutud summade või tunnistajate nimekirja esitamine viie päeva jooksul); teatud dokumentide avaldamisest (hoone müügikuulutuse puhul viie päeva jooksul).

Lõppaeg on määratletud ajahetkenähtena, millal on saavutatud tähtaja toime, milleks on võimaluse lõppemine menetluse teostamiseks, mille jaoks tähtaeg kehtestati (üldiste tähtaegade korral), või vastupidiselt tähistab/märgib see ajahetke, millal tekib teatud menetlustoimingute tegemise õigus (keelustavad tähtajad).

5 Kas dokumentide edastamise või kättetoimetamise viis (isiklikult kohtutäituri kaudu või posti teel) võib mõjutada või muuta tähtaja algust?

Algus- ja lõppaja vahel kulgevad tähtajad katkestusteta, põhimõtteliselt ilma katkestamise või peatamise võimaluseta. Takistus, mis tuleneb poolte tahtest sõltumatust asjaolust – millele viidatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 186 – on siiski põhjus menetlustähtaegade katkestamiseks. Muud katkestamise eriasjaolud on sellele juhtumile lisatud (näiteks edasikaebuse esitamise tähtaja katkestamine – tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 469). Samal ajal on seaduses ette nähtud, et menetlustähtaega on võimalik ka peatada (nagu see on õigust lõpetava tähtaja puhul – tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikkel 418). Kui tähtaeg katkestatakse vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 186, algab pärast takistuse kadumist muutumatu 15päevane tähtaeg, olenemata katkestatud tähtaja kestusest. Peatamise korral jätkub tähtaja kulgemine punktist, kus peatamine on peatunud, ja enne tähtaja peatamist möödunud aeg lisatakse samuti sellele.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 183 kohaselt loetakse õiguspärase tähtaja jooksul postiasutusele või kiirkullerteenistusele või erisideteenistusele üle antud menetlusdokument õigeaegselt esitatuks. Dokument, mille huvitatud pool esitab õiguspärase

tähtaja jooksul sõjaväeüksusele või poole kinnipidamiskoha haldusbüroosse, loetakse samuti õigeaegselt esitatuks. Postiasutuse kviitung ja kiirkullerteenistuse, erisideteenistuse, sõjaväeüksuse või huvitatud poole kinnipidamiskoha haldusbüroo registreering või kinnitus esitatud dokumendil, kui see on asjakohane, on tõend kuupäeva kohta, millal huvitatud pool toimingut alustas.

6 Kas ajavahemiku kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka sündmuse kuupäeva, kui tähtaeg hakkab kulgema teatavast sündmusest?

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 181 arvestatakse päevades väljendatud tähtaega vastavalt välistamise süsteemile, st vabad päevad jäetakse välja, arvesse ei võeta päeva, millal tähtaeg algab – *dies a quo* –, ega päeva, millal see lõpeb – *dies ad quem*, ning kohaldatavad on seoses alguspunktiga kehtestatud eeskirjad, nagu on esitatud punktis 4.

Päevades väljendatud tähtajad arvutatakse alati täispäevadena, kuid dokumenti on võimalik esitada siiski ainult kohtuteenistuste tööajal. Selle puuduse on võimalik kõrvaldada, saates menetluskohaldamise posti teel, kusjuures postiametnik märgib kuupäeva ja saaja jaoks tõhusa suhtlemise vahendi. Vt ka vastus küsimusele 4.

7 Kui tähtaeg on väljendatud päevades, kas nimetatud päevade arv tähendab kalendripäevi või tööpäevi?

Näiteks kui isik peab tegutsema või kui dokument toimetatakse talle kätte esmaspäeval, 4. aprillil 2005, ja ta peab vastuse esitama 14 päeva jooksul alates kättetoimetamisest, kas see tähendab, et asjaomane isik peab vastama enne

i. esmaspäeva, 18. aprilli (kalendripäevad) või

ii. reedet, 22. aprilli (tööpäevad)?

Õige vastus on, et ettenähtud päevade arv sisaldab kalendripäevi. Asjaomane isik peab võtma tõhusaid meetmeid 18. aprilliks (k. a).

8 Millal väljendatakse tähtaega nädalates, kuudes või aastates?

Vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 182 lõpevad aastates, kuudes või nädalates väljendatud tähtajad aasta, kuu või nädala sellel päeval, mis kattub alguspäevaga.

Tähtaeg, mis algab kuu 29., 30. või 31. päeval, ja lõpeb kuus, milles sellist päeva ei ole, loetakse lõppenuks vastava kuu sellele päevale eelneval päeval.

Tähtaega, mis lõpeb seaduslikul puhkepäeval, või kui kättetoimetamine on peatatud, pikendatakse kuni järgmise esimese tööpäeva lõpuni.

9 Millal nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg möödub?

Nädalates, kuudes või aastates väljendatud tähtaeg lõpeb viimase aasta viimase nädala või kuu tähtaja alguspäevaga kattuvatel päeval. Kui viimases kuus ei ole tähtaja alguspäevaga kattuvat päeva, lõpeb tähtaeg selle kuu viimasel päeval. Kui tähtaja viimane päev on puhkepäev, pikendatakse tähtaega järgmise esimese tööpäevani.

10 Kui tähtpäev saabub laupäeval, pühapäeval või riigipühal, kas see pikeneb esimese järgneva tööpäevani?

Jah, kui tähtaja viimane päev on puhkepäev, pikendatakse tähtaega esimese järgmise tööpäevani.

11 Kas teatavate asjaolude korral tähtaega pikendatakse? Millised on tähtaja pikendamise tingimused?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 184 on täpsustatud, et menetlustähtaeg katkestatakse ja uus tähtaeg algab uue kättetoimetamise kuupäevast järgmistel juhtudel:

- kui üks pooltest on surnud; sellisel juhul toimetatakse uus dokument kätte surnud poole viimasesse alalisse asukohta pärijale, ilma iga pärija nime ja seisundit näitamata;
- kui ühe poole esindaja on surnud; sellisel juhul toimetatakse uus dokument kätte asjaomasele poolele.

Menetlustähtaeg ei hakka kulgema, ja kui see hakkas kulgema varem, katkestatakse see seoses poolega, kes on teovõimetu või kellel on piiratud teovõime, kuni keegi isik on vajaduse korral määratud seda poolt esindama või abistama.

12 Millised on apellatsioonkaebuse esitamise eritähajad?

Jah, õigusvaldkondadega seoses on kehtestatud kindlad tähtajad. Üldine tähtaeg edasikaebuse ja teise edasikaebuse esitamiseks on tsiviilkohtumenetluse seadustikus 30 päeva. Teatud asjades (erimenetlused), näiteks presidendi määruse korral, on edasikaebuse esitamise tähtaeg viis päeva, mis on lühem kui tavaõiguse kohane edasikaebuse esitamise tähtaeg.

13 Kas kohus võib eelkõige kohtusse ilmumise tähtaega muuta või määrata kohtusse ilmumiseks kindla kuupäeva?

Vastus on jaatav, mis tähendab, et teatud erandjuhtudel võimaldab seadus kohtunikul tähtaega pikendada (näiteks viie päeva võrra vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklitele 469 ja 490 – seoses edasikaebuse ja teise edasikaebusega) või seda lühendada (näiteks vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 159 seoses kohtudokumendi kättetoimetamise tähtajaga viis päeva enne istungi kuupäeva).

14 Kui toimingust, mis on suunatud menetlusosalisele, kes elab kohas, kus tema suhtes võidakse kohaldada tähtaegade pikendamist, teatatakse menetlusosalisele kohas, mille elanike suhtes nimetatud pikendamist ei kohaldata, kas siis selline isik kaotab õiguse tähtaja pikendamisele?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1087 kohaselt kohaldab kohus rahvusvahelistes tsiviilmenetlustes Rumeenia menetlusõigust, võttes arvesse sõnaselgeid vastupidiseid sätteid. Vt ka vastus küsimustele 5, 11 ja 16.

15 Millised on tagajärjed, kui tähtaegadest kinni ei peeta?

Nagu eespool märgitud, mõjutab absoluutsete tähtaegade mittejärgimine põhiliselt menetlustoimingute kehtivust, samas kui suhteliste tähtaegade mittejärgimine, isegi kui see ei too tingimata kaasa menetlustoimingute kehtetuks tunnistamist, võib käivitada distsiplinaar- või rahaliste karistuste kohaldamise süüdi olevatele pooltele (otsuse tegemise tähtaeg, ettevalmistustähtaeg jne).

Menetlustähtaegade mittejärgimine toob tõenäoliselt kaasa järgmiste karistuste kohaldamise:

- menetlustoimingu tühisus;
- menetlustoimingu läbiviimiseks ettenähtud tähtaja tühistamine;
- kohtule esitatud taotluse kehtivuse lõppemine;
- sundtäitmise õigust lõpetava tähtaja lõppemine;
- rahalised karistused;
- distsiplinaarkaristused;
- kohustus teha toiming uuesti või muuta õiguslike vorminõueteta tehtud toimingut;
- kohustus maksta kannatanule hüvitist menetlusnõuete rikkumise eest.

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 185 on ette nähtud, et kui menetlusõigus tuleb teostada teatud tähtaja jooksul, siis selle kohustuse täitmata jätmine käivitab õigusest ilmajätmise, kui seaduses ei ole teisiti ette nähtud. Menetlustoiming, mis tehakse pärast tähtaja möödumist, on tühine. Kui seaduses on ette nähtud menetlustoimingu katkestamine tähtaja jooksul, võib enne tähtaja lõppemist tehtud toimingu huvitatud poole taotlusel tühistada.

16 Milliseid õiguskaitsevahendeid võivad kohtusse ilmumata jätnud menetlusosalised kasutada tähtaja lõppemise korral?

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 186 on ette nähtud, et poolele, kes ei pidanud tähtajast kinni, antakse uus tähtaeg, tingimusel, et ta tõendab, et viivitus oli põhjendatud. Asjaomane pool teeb menetlustoimingu hiljemalt 15 päeva jooksul alates kuupäevast, kui katkestamine on lõppenud, ja samal ajal taotleb uue tähtaja saamist. Kui ta kasutab õiguskaitsevahendeid, on tähtaeg sama, mis on sätestatud seoses edasikaebuse esitamisega. Uue tähtaja taotlust käsitleb pädev kohus, kes käsitleb taotlust seoses õigusega, mida tähtaja jooksul ei teostatud. Kui pool on süüdi, siis ei ole menetluslikke õiguskaitsevahendeid võimalik kasutada.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.

Viimati uuendatud: 27/06/2018